

ASOCIACE PRO URBANISMUS A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

Vážení přátelé,

právě dostáváte do rukou první, do určité míry pokusné číslo naší vnitřní tiskoviny. Jmenuje se AKTUALITY, ovšem budete-li trvat na jiném názvu, ozvěte se. Zatím není jasné, jak často budou Aktuality vycházet, zda pravidelně či nikoliv. Je dosti dobře možné, že jsou zárodkem čehosi významného a velkého. Kdoví... Zatím jsou vyráběny doslova na koleneh. Aktuality očekávají vaši spolupráci v nejrůznějších podobách, zpočátku alespoň malými písemnými příspěvky, byť organizačního rázu, pro obohacení naší vzájemné informovanosti. Hlavním důvodem vydávání Aktualit je informovat vás o práci Rady a jednotlivých složek Asociace.

AKTUALITY č. 1/1990

AKTUALITY č. 10/1991

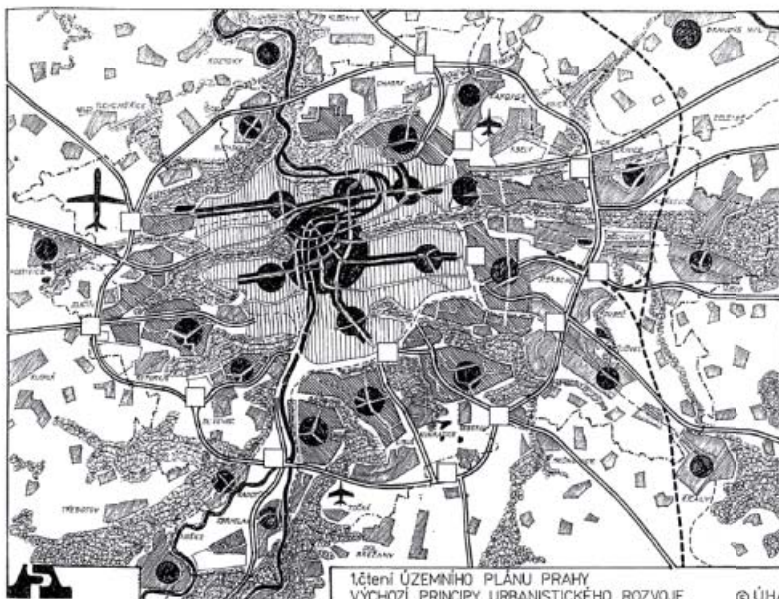
„S URBANISTICKOU STUDIÍ SE CHODÍ DO SOUTĚŽÍ, S ÚZEMNÍM PLÁNEM NA SOUD“

AKTUALITY č. 35/1995

A K T U A L I T Y 50 **auúo**

Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR

Víte, že nejčastěji používané logo Aktualit bylo poprvé jejich součástí v č. 43 z února 1999 a naposledy v č. 84 z března 2011 tj. celých 12 let.

Z redakční rady

Vážené kolegyně, vážení kolegové, právě dostáváte do rukou sté číslo naší vnitřní tiskoviny. Pro úvodní slovo nově ustavené redakční rady jsem si dovolil vypůjčit úplně první větu z prvního vydání Aktualit, které založilo tradici občasníku našeho zájmového spolku, který se po celých 27 let snaží přinášet aktuální informace z dění jednotlivých orgánů Asociace pro urbanismus a územní plánování, doplněné o odborné postřehy členů, o diskusi nad žhavými tématy (stavební zákon, honorářový řád, úpěčka apod.) a o aktuality ze světa odborné literatury, legislativy a urbanismu. Od devátého vydání byla většina vydání Aktualit spojena se jménem našeho kolegy, urbanisty, územního plánovače, projektanta, glosátora a znalce českého jazyka, architekta Zdeňka Černého, který převzal štafetu po architektu Petru Starčevičovi, jenž byl u jejich zrodu jako první tajemník AUÚP. Na tomto místě bych tedy rád, u příležitosti stého vydání, vzdal hold Zdeňkovi, který ve svém volném čase připravil desítky vydání Aktualit, často okořeněnými svými vtipnými a trefnými poznámkami k problematice územního plánování.

Poděkování zasluží ale všichni, kteří se podíleli a stále podílejí na vydávání Aktualit, jejichž motivací je přinášet aktuální informace z Asociace a z naší profese, která nás spojuje.

Přijměte, prosím, toto vydání jako vzpomínku na těch zmiňovaných 27 let, jako vzpomínku i na ty, kteří s námi již nemohou být, na dobu plnou očekávání z nového vývoje naší země, regionů a sídel, na čas, který jsme strávili prací, studiem a poznáváním.

Dovolu mi, abych na závěr zmínil slova doc. Mužika, který u příležitosti 25. výročí založení Asociace vyjádřil názor, že Aktuality jsou její pýchou a cennou propagací. K jeho slovům se přidávám a věřím, že se naplní jeho očekávání, kdy by tento bulletin měl být i stálou platformou našich diskusních příspěvků.

za redakční radu Václav Jetel

Interakce sídla a velkých průmyslových závodů

Česká republika je v období ekonomického růstu. Je to dobrá zpráva po období útlumu a krize. Některé velké průmyslové závody standardně táhnou ekonomiku, jiné chytají druhý dech. Dochází k rozšiřování výroby a expanzi průmyslových ploch. S narůstající výrobou však začínají docházet pracovní síly, objevuje se velká poptávka po zahraničních dělnících, kteří přicházejí do malých i středních sídel, která na to nejsou připravena a dochází k sociálním problémům. Ministerstvo

průmyslu a obchodu připravuje materiál Průmysl 4.0, který by měl napomoci dalšímu růstu. Některé kritické hlasy to ale zpochybňují.

Dost nových témat a otázek pro diskusi a pro další konferenci Asociace pro urbanismus a územní plánování, která se tentokrát bude konat v městě, které je s průmyslovou výrobou úzce spjato a které se stalo v dobách minulých dějištěm i mnoha románů Vladimíra Párala, spojených právě s touto problematikou.

V programu konference se jako vždy představí hostitelský kraj i město. Oba příspěvky by měly směřovat k problematice konference. Zástupci MPO by měli představit materiál Průmysl 4.0. Zahraniční zkušenosti se soužitím sídel a velkých průmyslových závodů budou tentokrát prezentovány z Itálie. Velice důležitý je i sociologický pohled důsledků a přínosů a vůbec výhled do budoucnosti, co současný vývoj může přinést.

Příklady z našeho území budou prezentovány z Mladé Boleslavi, Kvasin, Plzně a Kolína. Problematika bude rozebrána i v panelové diskusi.

Konference se uskuteční v moderních prostorách ústecké univerzity Jana Evangelisty Purkyně, která prochází přestavbou a jejíž rektorát a auly již byly dokončeny. V těchto prostorách se uskuteční i výroční shromáždění členů Asociace a společenský večer. V pátek nás bude čekat také odborná exkurze, jejíž téma je ještě v jednání.

Vážení přátelé, těším se na další setkání a odborné i neformální diskuse.

Petr Durdík, předseda AUÚP

Program konference

čtvrtek 26. 10.

09:00–10:00 prezence účastníků
10:00–10:10 zahájení
10:10–11:30 představení Ústeckého kraje a města Ústí nad Labem
11:30–12:00 MPO Průmysl 4.0
12:00–13:30 přestávka na oběd

13:30–14:10 zahraniční příklad Itálie
14:10–14:40 příklad Kvasin
14:40–15:10 pohled sociologa
15:10–15:40 přestávka na kávu
15:40–16:10 pilotní příspěvky k panelu
16:10–17:15 panelová diskuse
17:25–18:30 výroční shromáždění členů
20:00–24:00 společenský večer

pátek 27. 10.

09:00–10:00 Mladá Boleslav
10:00–11:00 Kolín TCPA
11:00–11:30 přestávka na kávu
11:30–12:00 Plzeň
12:00–12:50 diskuse z pléna
12:50–13:00 závěr konference
odborná exkurze

Ubytování: www.usti-nad-labem.cz. Koleje UJEP: ubytovani@ujep.cz; tel.: 475 287 241 (objednávat pod heslem „konference AUÚP“).

Místo konání konference – Budova MFC UJEP, Pasteurova 1

Malé ohlédnutí za jarní konferencí

Konference se konala ve dnech 20. a 21. dubna 2017 v Rožnově pod Radhoštěm. Tématem byl „Rozvoj cestovního ruchu a územní plánování“. Nad konferencí převzali záštitu ministryně pro místní rozvoj Ing. Karla Šlechtová, hejtmán Zlínského kraje Jiří Čunek, starosta Rožnova pod Radhoštěm Ing. Radim Holíš a Česká komora architektů.

Jakkoliv se může zdát, že cestovní ruch a územní plánování spolu nesouvisí, je jednoznačné, že cestovní ruch jakožto určitý souhrn aktivit spojených s využíváním území (zejména jeho atraktivit a hodnot) má nepochybně konkrétní dopady do území a má vliv na jeho rozvoj. A právě v tomto bodě se protíná s územním plánováním, které pro cestovní ruch může vytvářet podmínky například v podobě vymezení ploch pro rekreaci, pro veřejnou infrastrukturu, pro komerční vybavenost apod., ale také podmínky pro zabezpečení dostatečné ochrany přírodních, kulturních a civilizačních hodnot v území a pro vyváženost pilířů udržitelného rozvoje území. Případné rozpaky účastníků konference, jak bude dané téma uchopeno, byly zcela jistě rozptýleny množstvím různorodých kvalitních příspěvků, které se podařilo organizátorům shromáždit tak, aby dané téma nahlédly z různých úhlů. Díky pestrosti příspěvků se ukázalo, že téma vztahu cestovního ruchu a územního plánování je mnohem „výživnější“, než by se na první pohled zdálo, a že ani na dvoudenní konferenci nebylo zdaleka vyčerpáno.

Pro malé připomenutí účastníkům konference a pro informaci těm, kteří se z různých důvodů konference nezúčastnili, uvádím velmi stručný souhrn příspěvků, které zde zazněly:

Potenciál cestovního ruchu ve Zlínském kraji (Dana Daňová)

Příspěvek obeznámil přítomné s obecně prospěšnou společností „Centrála cestovního ruchu Východní Moravy (CCRVM)“, založenou Zlínským krajem v r. 2007, která pracuje soustavně na propagaci turistického potenciálu celého Zlínského kraje. Úspěšnost činnosti je doložena dlouhodobě rostoucím počtem hostů a přenocování v kraji, a to včetně zahraniční klientely (Slovensko a Polsko). Součástí příspěvku bylo také obeznámení s tím, jak se provádí hodnocení intenzity cestovního ruchu a vyhodnocování statistik. Bylo prokázáno dlouhodobou praxí, že růst počtu hostů zásadně souvisí s dobudováním veřejné infrastruktury, která byla ve Zlínském kraji realizována s využitím dotačních programů. Růst cestovního ruchu souvisí také právě s marketingem zajišťovaným CCRVM na úrovni, kterou by si jednotlivé obce nemohly zajistit.

Rožnov pod Radhoštěm – vítejte v srdci Valašska (Radim Holíš, starosta)

Starosta představil hostitelské město s krátkým vhladem do historie a zastavením v současnosti. Zastavil se zejména u základních atraktivit města a okolností jejich vzniku a rozvoje – Valašské muzeum v přírodě, které je největší a nejstarší svého druhu ve střední Evropě (založeno 1925), Jurkovičova rozhledna, stovky kilometrů značených turistických a cyklistických tras, golfový areál, připravované investiční akce (přístavba knihovny – vybudování nového kulturního centra).

Cestovní ruch z hlediska územního plánování (Jitka Mejsnarová)

Příspěvek se zabýval cestovním ruchem jako specifickou formou rekreace, která se uskutečňuje v území mimo místa bydliště a jejímž cílem je poznávání, odpočinek, aktivní pohyb nebo sport, kulturní vyžití nebo třeba jen pouhá změna místa pobytu. Bylo konstatováno, že ačkoliv je rekreace jedním ze základních způsobů využívání území, ve veřejné správě územní plánovači nenačezají partnery k odborným konzultacím problematiky rekreace. Územně plánovací praxe často naráží na některé střety v území – střet cestovního ruchu s ochranou přírody, střet cestovního ruchu jako nadmístní rekreace s každodenní rekreací bydlících obyvatel apod. V příspěvku byly tyto střety doloženy konkrétními příklady z praxe. V závěru bylo konstatováno, že cestovní ruch má nadmístní dopad a jako takový by měl být řešen zejména v ZÚR – tj. na úrovni krajů, a to včetně analýz a rozborů ÚAP, v nichž je obecně funkce rekreace vnímána spíše okrajově a nedostatečně.

CHKO Beskydy a rozvoj cestovního ruchu (František Jaskula)

Autor příspěvku předložil přítomným jedinečný pohled na CHKO Beskydy jako na poslední „živé hory“ u nás. Území obydlené, se svébytnou zachovalou kulturou, folklorem a zvyky, způsobem hospodaření apod., kde je turista vítaným hostem. Právě pro zachování oné svébytnosti je však třeba dlouhodobě udržovat křehkou rovnováhu mezi turistickým ruchem a přirozeným hospodařením v území aneb – jak bylo v příspěvku krásně vyjádřeno – nestačí se starat o křeslo, na kterém host sedí (tj. potřebnou veřejnou infrastrukturu), ale je nutné také udržovat dům, do kterého byl host pozván (tj. krajinu a její charakteristické vlastnosti, kvůli kterým sem turisté jezdí). A právě v péči o krajinu je patrné zaostávání – systém zemědělských dotací je nastaven tak, že drobní hospodáři hospodaří na menších územích a ve složitějších podmínkách na ně nedosáhnou a krajinné hodnoty udržované po generace právě tradičním hospodařením nejsou dnes samozřejmostí a s úbytkem dobrých hospodářů i tyto hodnoty mohou nenávratně zmizet. A zde je zásadní právě role územního plánování, která by měla v oblasti rekreace a cestovního ruchu nacházet vyvážená řešení s ohledem na potřeby ochrany přírody a místních obyvatel.

Foto © Tamara Blatová

Venkovní plášť konferenčního sálu hotelu Eroplán

Projekt Pomoravie (Peter Derevenec)

V příspěvku byl představen společný česko-slovenský projekt „Pomoravie“, který navázal na původní projekt „Urbanistická štúdia rozvoja slovensko-českého prihraničného územia“ (2008). Tato studie byla prvním výsledkem dohody podepsané v roce 2002 mezi MMR ČR a MŽP SR v oblasti územního plánování a formulovala rozvojovou strategii pro celé slovensko-české příhraničí a stala se základem pro nový společný projekt „Pomoravie“. Zájmovým územím projektu „Pomoravie“ jsou oblasti severné Záhorie a Hodonínsko, které netvoří jen pás podél hranice, ale vytvářejí prostorovou strukturu s jasnou osou tvořenou řekou Moravou, která rozděluje a současně spojuje obě oblasti. Projekt Pomoravie má územně plánovací a koordinační charakter – měl by sloužit jako ideový podklad v oblasti cestovního ruchu pro územně plánovací dokumentace obcí na obou stranách hranice. Na projekt Pomoravie by měly navazovat následné konkrétní projekty, které tento materiál doporučuje k realizaci, z nich například realizace lávky přes řeku včetně přístupové komunikace v archeologickém parku Mikulčice, založení biokoridorů a větrolamů v příhraniční oblasti (Sudoměřice, Skalica) a další.

Dolnoslezská cyklopolitika

(Anna Bocian, Alexandra Sieradzka -Stasiak)

Zajímavé představení polské praxe v oblasti cyklopolitiky – představení klíčového projektu „Dolnoslezská cyklopolitika“, který zahrnuje komplexní přístup k problematice cyklistického ruchu, a to jak v dopravním, tak i v turistickém aspektu. Byly představeny hlavní plánovací nástroje v podobě „Koncepte sítě hlavních cyklotras Dolnoslezského vojvodství“ a „Projekční a prováděcí standardy pro cyklistickou infrastrukturu Dolnoslezského vojvodství“. Jedná se o účinné zavádění systémových cyklistických řešení (spojených s plánováním, projektováním, realizací, vzděláváním a propagací), kde se jako naprosto zásadní ukazuje víceúrovňová spolupráce a vytvoření příslušných plánovacích postupů – obdobně jako je tomu u jiných druhů dopravy.

Zkušenosti městského architekta s rozvojem cestovního ruchu v Olomouci (Stašek Žerava)

Příspěvek přiblížil pohled městského architekta na cestovní ruch, který je odlišný už tím, že městský architekt „sedí na dvou židlích“. Jedna z nich je politická (pozice architekta ve struktuře města) a druhá odborná. Při diskusi o cestovním ruchu se ukázalo, že město nemá potřebné informace o tom,

co všechno přináší cestovní ruch, jaké s sebou nese klady a zápory, v jakých oblastech se uplatňuje a v jaké míře je cestovní ruch ve prospěch města a jeho obyvatel. Cestovní ruch je strategickým rozhodnutím, které nelze učinit bez podrobných analýz. Pouhé analýzy však nestačí, jejich závěry je třeba zpětně syntetizovat, promítnout do území a ověřit, zda potřebnou chybějící infrastrukturu pro cestovní ruch lze začlenit do organizace města, aniž by byla narušena křehká rovnováha všech tří pilířů udržitelného rozvoje – nejlépe s využitím územní studie. Teprve potom lze ověřená řešení promítnout změnou do územního plánu. Městský architekt nemůže suplovat roli územního plánování, ale jeho úkolem je přesvědčit politiky i občany, že dosáhnout „udržitelné“ úrovně cestovního ruchu (tj. úrovně, která je pro město přínosem, nikoliv zátěží) není možné bez využití metod a nástrojů územního plánování.

Ekonomický pohled na cestovní ruch (Jiří Mejstřík)

Zajímavé a pro mnoho přítomných naprosto vyčerpávající odbočení od územně plánovacího aspektu cestovního ruchu k ekonomice. Představení toho, jak komplikované je ekonomické hodnocení cestovního ruchu – úměrně tomu, jak je členitá struktura aktivit a celého prostředí i základny tvořící cestovní ruch. V závěru bylo konstatováno, že cestovní ruch je významnou součástí ekonomiky a má i druhotné vlivy (např. reprezentace země), celkově je však domácí cestovní ruch nedocenen, často „komerčně parazituje“ na veřejných výdajích do materiálních i nemateriálních kapacit a soukromá sféra není dostatečně zainteresovaná na rozvoji cestovního ruchu. Cestovní ruch může být v některých oblastech prvotním impulzem pro místní rozvoj a oživení, i když příjmy z cestovního ruchu jsou mnohdy pro místní rozpočty nižší než výdaje.

Případová studie Lipno nad Vltavou (Zdeněk Zídek)

Velmi zajímavý popis historie a současnosti obce, která vznikla v 50. letech minulého století jako zařízení staveniště pro stavbu přehrady. Téměř v nezměněné podobě existovala obec až do roku 1989, kdy bylo konstatováno, že v této podobě je neživotaschopná – nemá žádný majetek, je zde nedostatek pracovních míst a cestovní ruch funguje jen v letní sezoně. Jako jediná možnost rozvoje obce se jevila orientace na cestovní ruch. Příběh o tom, jak obec postupně „ožívá“ na základě územního plánu zóny (zpracovaného firmou Architekt 8000, s níž obec dodnes spolupracuje) s developerským dodatkem sloužícím

k oslovování investorů a popis zásadního zlomu, kdy do území vstoupil velký zahraniční investor s projektem Marina Lipno. Až následně, v roce 1997, byl schválen územní plán sídelního útvaru, který byl v roce 2008 nahrazen novým územním plánem, a to s intenzivním využitím institutu územní studie v rozvojových plochách. Dnes je obec stabilizovaným sídlem vzniklým a žijícím z cestovního ruchu.

Golfová hřiště v obrazu hlavního města (Jaroslav C. Novák)

Úžasný exkurz do začátků a rozvoje golfového sportu, zejména v Praze a okolí. Golfová sportoviště tak, jak se postupně vyvíjela, a golfová hřiště dnes – golfová hřiště zajímavá z krajinářského hlediska (např. Štířín, Kopaniště) i ta, která si vyžádala masivní vstupní investice (golfová hřiště na Kutnohorsku a v Berouně financovaná korejskými investory) a další. Zsvěcený pohled do zákulisí vzniku a provozu golfových hřišť, včetně majetkoprávních otázek, otázek vhodných i nevhodných ploch pro tento způsob využití a závěrečné zhodnocení přínosu budování golfových hřišť zejména v hlavním městě. Ve vztahu k plochám sportu a rekreace na území metropole je budování golfových hřišť jednoznačně pozitivním počinem – jak z hlediska cestovního ruchu, tak z hlediska kultivace do té doby většinou nevyužívaných a neudržovaných ploch zeleně a v neposlední řadě také ve vztahu k plochám pro sport vymezeným platným územním plánem, jejichž dosavadní naplnění nedosahuje ani pěti procent jejich celkové výměry.

Některé aspekty cestovního ruchu ve stredo-evropském prostoru (Milan Körner)

Příspěvek přinesl pohled na problematiku cestovního ruchu spíše v globální dimenzi – se zaměřením na země střední Evropy (ČR, Slovensko, Polsko, Rakousko a Německo), rozdílný rozvojový potenciál regionů a měst a rozdílnou schopnost jeho využití. Byl vyhodnocen potenciál ČR z hlediska přírodních podmínek, struktury osídlení, kulturních hodnot, dopravní infrastruktury apod. a provedeno srovnání s ostatními zeměmi. Pozornost byla věnována také specifickému oboru lázeňství. V závěru bylo konstatováno, že počet zahraničních návštěvníků u nás s určitými výkyvy stále roste, ale jedná se spíše o krátkodobé, jednodenní nebo víkendové pobyty. ČR má nedostatky zejména v oblasti dopravní infrastruktury a služeb, zpravidla není zabezpečen dostatek alternativních aktivit pro případ nepříznivého počasí a také je zde nízká kvalita služeb pro náročnější klientelu.

Foto © Tamara Blatová

Pohled do sálu

Zkušenosti s hodnocením rekreace a cestovního ruchu v ÚAP (Romana Vačkářová)

Pohled pořizovatele ÚAP na téma „rekreace“ v územně analytických podkladech jako na téma „stagnující“, k němuž ani dnes nemáme zásadně více informací jako v době zpracování prvních ÚAP. Dodnes scházejí informace o tom, které území a v jakém směru je vlastně pro cestovní ruch a rekreaci vhodné, jaký je potenciál daného území apod. V celostátních, krajských a obecních strategických koncepcích (pokud jsou vůbec zpracovány) zpravidla nelze základní vize a cíle rozvoje cestovního ruchu dohledat. Dále se příspěvek konkrétně věnoval způsobu hodnocení rekreačních oblastí Jihočeského kraje – včetně využití projektu ERRAM, na kterém se Jihočeský kraj podílel. V závěru bylo položeno mnoho otázek týkajících se zejména úvah o tom, kam až má sahat analytická činnost pořizovatele ÚAP, zda lze definovat společný obsah jevů ÚAP, zda je vůbec vhodné a správné rozdělení jevů ÚAP na „A – pro ÚAP obcí“ a „B – pro ÚAP krajů“, zda jsou vyjmenované jevy ÚAP dostačující, zda je dostatečně zřejmý jejich obsah, podrobnost a kvalita apod. Bylo konstatováno, že ÚAP mají obrovský potenciál, který však doposud není řádně využit.

Propojení Klápa – Hraničnick, regulační plán (Martin Krupauer)

Autor představil projekt, který má být podkladem pro stabilizaci a zlepšení kvality života obyvatel západní části Lipenska prostřednictvím dlouhodobě udržitelného, celoročního cestovního ruchu. Jedná se o území, kde (s výjimkou obce Lipno nad Vltavou) dochází dlouhodobě k odlivu obyvatelstva, území, kde za posledních 27 let zmizely takřka všechny původní zdroje zaměstnanosti a nepodařilo se zajistit nové pracovní příležitosti. Turismus se zde jeví jako jediný možný a do budoucna udržitelný zdroj obživy.

Současně má dané území potenciál k zajištění plnohodnotné zimní i letní turistické sezony. Problematické je zejména zajištění zimní lyžařské sezony, a to zejména v návaznosti na propojení stávající české turistické oblasti s rakouským lyžařským areálem co nejšetnější dopravou – kabinovou lanovou dráhou. Tento záměr naráží na problémy ochrany přírody, protože v mezidobí snah o řešení tohoto propojení byla v dotčeném koridoru zřízena ochrana přírody nejprísnejších stupňů (NP, zóna ochrany 1. stupně, Natura 2000, EVL, PO). Trasa lanovky má být zpracována v několika variantách – regulačním plánem v podrobnosti odpovídající dokumentaci pro územní rozhodnutí, a to včetně vyhodnocení dopadů a přínosů jednotlivých variant nejenom z hlediska ochrany přírody, ale i z pohledu sociodemografického a ekonomického přínosu. Popis problémů, s nimiž se autoři projektu potýkají, naznačuje, že k řešení povede ještě dlouhá cesta.

Nedílnou součástí konference byla také **panelová diskuse**, kterou moderoval Radim Perlín. Jako panelisté se jí zúčastnili: Radim Holíš – starosta města Rožnov pod Radhoštěm, Petr Durdík – z Katedry urbanismu a územního plánování Fakulty stavební ČVUT v Praze, Romana Vačkářová – KÚ Jihočeského kraje, Jaroslava Martanová – zastupitelka a bývalá starostka Vimperka a Stašek Žerava – městský architekt Olomouce. Panelisté i diskutující z pléna se věnovali zejména otázkám: jaká je role veřejné správy, investorů a veřejnosti při přípravě záměrů rozvoje cestovního ruchu v územním plánování, jaká je součinnost jednotlivých typů územně plánovacích dokumentů a na jaké úrovni v nich mají být formulovány cíle a záměry cestovního ruchu, kdo může efektivně ovlivňovat přípravu záměrů cestovního ruchu při přípravě územních plánů, projektů, při realizaci záměrů apod.

Zamyšlení závěrem...

Ani dvoudenní konference nestačila k prodiskutování všech atributů cestovního ruchu a jeho uchopení v územně plánovacích procesech. A jak zaznělo v závěrečných diskusích, cestovní ruch je pouze jednou částí širšího pojmu „rekreace“, který by si sám o sobě vyžádal samostatnou konferenci.

Pojmu „rekreace“ také hodně dlužíme – nemáme ustálené definice základních typů rozdělení rekreace, nemáme jednoznačné definice různých forem rekreace, dokonce i definice pojmu „stavba pro rodinnou rekreaci“ v ustanovení § 2 odst. b) vyhlášky č. 501/2006 Sb., v platném znění, je nejednoznačná. Známy český fenomén chataření a chalupaření také stále žije, stejně tak jako zahrádkaření, a kreativita stavebníků nezná mezí. Přes existenci metodiky vysvětlující, co je „pergola“, je až neuvěřitelné, co vše lze pod tento pojem zařadit (od přístřešku na auto až po zahradní chatu nebo zahradní kuchyni s jídelnou). Další stálci v povolovací praxi stavebních úřadů je pojem „stavba skladu zahradního nářadí“, který není ničím jiným než přejmenováním zahradní chatky či domku tak, aby je stavební úřad povolil v plochách, kde územní plán nepřipouští výstavbu staveb pro rekreaci (sklad nářadí přece není stavbou pro rekreaci, i když se prokazatelně jedná o chatku s pobytovými místnostmi, které ovšem takto nejsou popsány...). A tak by bylo možné pokračovat s dalšími různě vykládanými pojmy – každodenní rekreace, víkendová rekreace, pobytová rekreace, měkká rekreace, pohybová rekreace, rekreace přírodní, rekreace rodinná, rekreace individuální, hromadná...

Konference se zabývala vztahem rozvoje cestovního ruchu a územního plánování a ukázala různorodost pohledů i různorodost přístupů a řešení a zejména celkovou komplikovanost problematiky cestovního ruchu. A mě na závěr nenapadá nic jiného než další otázka: **Co „rekreace“ jako taková? Není to další téma k diskusi? Jak to vidíte vy, milí kolegové?**

Iveta Laštůvková

Podrobnější informace o diskusi i obsahu prezentovaných příspěvků jsou zveřejněny ve sborníku z konference (sborník vyšel jako samostatná příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 3/2017).

Studijní cesta 2017 – Bilbao

Průvodcem po Bilbao nám byl odborník více než zasvěcený, neboť Juan Alayo je bývalým ředitelem plánování rozvoje ve veřejné developerské společnosti Bilbao Ria 2000 a dodnes pracuje jako poradce pro velké městské projekty v zahraničí. Regenerace Bilbao je nejčastěji zmiňována ve spojení s takzvaným Guggenheim efektem. Význam muzea je jen špičkou ledovce, kterým je regenerace celého metropolitního regionu Bilbao (čítajícího 1,5 mil. obyvatel). S některými projekty této transformace jsme se při návštěvě města mohli seznámit.

Úspěch nového rozvoje Bilbao závisel na naplnění několika podmínek, které byly v daný historický moment ojedinělé: Bilbao prožívalo vrchol ekonomické krize způsobené úpadkem průmyslové výroby a s ní souvisejících činností až počátkem 90. let díky předchozí ochranářské hospodářské politice Frankova režimu. V roce 1986 se Španělsko stalo členem Evropské unie a ve stejné době se formovalo nové regionální uspořádání země. Baskicku se podařilo vyjednat výborné podmínky, když její provincie získaly jako jediné i fiskální autonomii. Do vedení města se počátkem 80. let postavili politici, místní patrioté, s vazbami na státní a regionální politiky a domácí velké podniky, jejichž společným zájmem byla transformace města a vybudování nové ekonomické základny. Potřebu razantně a rychle zahájit nový rozvoj urychlily následky záplav z roku 1983, záplavy, které podobně jako v Praze mobi-

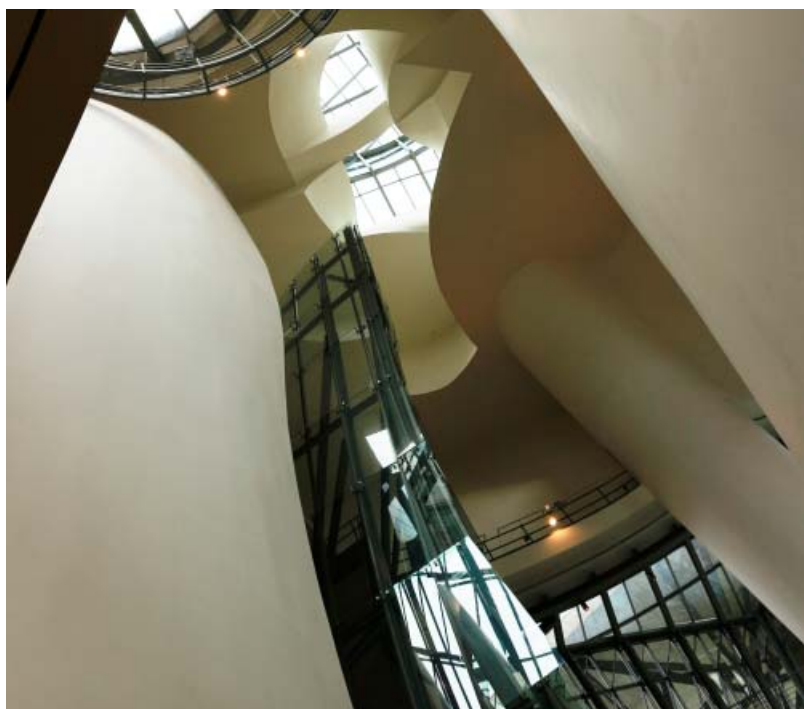

Guggenheimovo muzeum (Frank O. Gehry, 1992–1997)

lizovaly některé důležité lokality z 340 hektarů brownfieldů po průmyslové, přístavní a dopravní činnosti.

Klíčovým dokumentem regenerace se stal strategický plán, který byl schválený roku 1991 a kromě priorit v oblasti dopravy, technologií a lidských zdrojů kladl důraz na regeneraci životního prostředí a města. Urbánní regenerace byla založena na realizaci velkých projektů, které byly vyznačeny ve čtyřech prioritních lokalitách v územním plánu. Pro zajiš-

tění prestiže velkých projektů mezi investory se město rozhodlo vypsat mezinárodní architektonicko-urbanistické soutěže na master plány jednotlivých lokalit. Vítězem soutěže pro centrální 35hektarovou lokalitu Abandoibarra, ve které se nachází Guggenheimovo muzeum od Franka Gehryho, se stal César Pelli, autor návrhu přestavby čtvrti Battery Park v New Yorku. Kromě muzea a pěší lávky je dominantou této nové čtvrti výšková administrativní budova. Podobně jako v centrální regenerované čtvrti, bylo i v ostatních lokali-

Vnitřní prostory muzea

Zubizuri – most pro pěší (Santiago Calatrava, 1997)

Iberdrola Tower (César Pelli, 2009–2012; výška 165 m)

Metro (Norman Foster, 1995)

tách navrženo velké množství parků a veřejných prostranství. Za klíč k úspěchu velkých projektů je považováno fungování veřejné developerské společnosti Bilbao Ria 2000. Ve společnosti měly nadpoloviční finanční účast stát a region skrze vlastnictví podniků, které v lokalitách působily. Ekonomický model společnosti byl založen na revolvingovém principu, kdy veškeré zisky z pozemků zhodnocených plánováním, výstavbou infrastruktury a následným prodejem investorům, musely být reinvestovány do dalšího rozvoje vybraných lokalit. Výstavba a provoz Guggenheimova muzea se pro samotné iniciátory projektu staly překvapením, neboť málokdo počítal s návratností investic během 8 let od otevření muzea a s návštěvností kolem 1 milionu návštěvníků ročně. Podle analýz se

muzeum přímo a nepřímo podílí na pětiprocentním výkonu místní ekonomiky.

Dalšími velkými investicemi a projekty souvisejícími neoddělitelně s urbánními regeneracemi byly výstavba letiště od Santiaga Calatravy, nové metro (jehož interiér navrhl Norman Foster), nové tramvajové tratě a především investice do regenerace životního prostředí. V poměru k ostatním investicím bylo nejnákladnější vyčištění silně kontaminovaných vodních toků a půdy. Většina velkých investic souvisejících z restrukturalizací regionu byla podpořena z fondů Evropské unie.

Výsledky nového rozvoje Bilbao byly předmětem mnoha analýz, které vyzněly vesměs pozitivně. Ekonomická základna se zásadně

proměnila, stejně tak podíl zaměstnanosti v oborech s vyšší přidanou hodnotou. Od roku 2000 byl zaznamenán přírůstek obyvatel, zejména díky obydlování periferních obcí Bilbao. To s sebou na druhé straně nese problémy v zatížení dopravy a vybavení periferních obcí. Bytová výstavba v samotném městě má podle předpisů obsahovat tři čtvrtiny takzvaného chráněného neboli regulovaného bydlení. Toto opatření politiky bydlení je předmětem kritiky, neboť se ukázalo, že přístup k němu získaly převážně středně příjmové vrstvy obyvatel na úkor domácností nízkopříjmových. Ceny těchto bytů se údajně prodávají za jednu třetinu cen tržních, což volný trh s byty značně narušuje. Město je kritizováno za to, že nevlastní a nestaví dostatečný počet sociálních bytů.

Obětí vlastního úspěchu, podpořeného dávkou nacionalismu, se Bilbao stává v oblasti univerzitního vzdělávání. Podmínka vyučovat v baskickém jazyce totiž zavírá cestu na školy mnohým kvalitním profesorům. S pozitivním tahem na bránu nevydrželi ani samotní politici. Původně nadšené a pro úspěch města orientované politiky vystřídali politici tradiční, sledující prioritně úspěch vlastní strany za cenu současné politické nestability. Tuto situaci lze ovšem přisoudit tomu, že Bilbao má revoluční roky regenerace města za sebou a žije normálním životem „posttranzformačního“ města.

Lucie Doleželová

Fotografie © Petr Vávra

Rozhovor se Zdeňkem Černým

Na jaře tohoto roku, když se zformovala nová redakční rada Aktualit ve složení Tamara Blatová, Václav Jetel, Iveta Laštůvková a Vladimír Mackovič, započaly práce na stém čísle Aktualit, které chtějí být nejen vzpomínkou na 99 předchozích tisků, ale i určitým začátkem změn ve struktuře této tiskoviny, která by přinášela odborné aktuality a nově i aktuální rozhovory s členy Asociace.

Pro toto výroční číslo jsem oslovil našeho kolegu z Asociace, v současné době předsedu kontrolního výboru, který se tak výrazně zapsal do historie Aktualit jako jejich několikaletý samostatný editor a výrazný přispěvatel, glosující aktuální problematiku územního plánování z pohledu zpracovatele. Dovolte mi tedy, abych vám reprodukoval rozhovor se **Zdeňkem Černým**, autorizovaným architektem pro územní plánování:

Ahoj Zdeňku, rád bych ti u příležitosti 100. čísla Aktualit položil pár otázek:

Ale to je od tebe, Vašku, pěkně, i když si jsem jist, jestli něco moudrého ze mne vydoľuješ. Tak to zkus...

Pamatuješ si na vznik prvního čísla Aktualit, které jsi zpracovával? Myslím, že to bylo číslo 9 z roku 1991. S jakým očekáváním jsi začínal tuto práci?

Trošku se bojím, až si jednou budu s vnoučaty vyprávět o dobách minulých, vzpomínám na gramodesky a céděčka, kazeťáky, psací stroj, trubičková rýsovací pera a korbík (kdo z mladých vůbec tuší, oč jde), vyvolávání fotografií v temné komoře a spoustu dalších věcí, že v mém poněkud lítostivém hlasu vycítí notnou dávku nostalgie... A ty teď s takovou otázkou. Rok 1991? Tak to jistě byl papír, nůžky, lepidlo a pak xerox, zářez tehdejších let. A taky propisot na titulky (pokud vůbec existoval – ve wikipedii totiž není) a textový editor T 602 pro text běžný. A očekávání? Opravdu nevím. Lídrem byl tehdy Petr Starčevič, pro mne to byl prostě zase další úkol, který život přinesl. Pracuji podle svých schopností a sil (a bohužel jsem perfekcionista), ale na výsledek až tak moc nehledím. Jen doufám, že se povede.

Mnohem zajímavější pro mne ale byla poslední čísla Aktualit, která jsem tvořil. Absolutní volnost, vše pod vlastní kontrolou, ale i totální zodpovědnost. Vše jsem si lámal sám, texty dopisoval podle volného místa, hrál si s fotkami. Prostě nádhera.

Čím jsi zrovna v té době ve svém profesním životě procházel? Jaký byl tvůj tehdejší pohled na stav územního plánování?

Neříkal jsem ti už, že si vůbec nic nepamatuju? Krátce po revoluci – no to byla změna v životě snad každého. Já opustil časopis Architektura, který zanikl, a stal se osobou na volné noze – či spíše živnostníkem, a to navěky. Stav územního plánování jsem určitě nijak neřešil – že by to redaktora nějak moc trápilo? Spolupráce s Petrem Starčevičem na urbanistických pracích ale už začínala. Ale vzpomínám si, že jsem – po socialistické éře prefabrikovaného stavebnictví se všemi jeho omezeními – věřil, že se konečně začnou zase stavět ulice, a ne jen solitéry, no a nestalo se.

Jak se ti změnil od té doby pohled na činnost zpracovatele územně plánovacích nástrojů?

Mnoho a mnoho let jsem se stále zabýval redakční činností, editováním všerůzných publikací, sborníků, plakátů i časopisů (Zahrada-park-krajina). Urbanistické

aktivity byly spíše doprovodnou činností, pracoval jsem pro jiné kolegy. Teprve v poslední době se to „vyžírám“ všechno až do dna. Copak se dá porovnávat postavení tehdejšího architekta v oboru tvorby měst s dnešním územním plánovačem prokousávajícím se stovkami vrstev limitů?

Čemu se teď momentálně věnuješ?

Prokousávání se stovkami vrstev limitů.

Dostaneš se v průběhu roku, vedle čtení několika megabytů až terabytů podkladů k územním plánům, také k nějaké zajímavé mimooborové literatuře? Kdo jsou momentálně tví oblíbení autoři, nebo bys mohl doporučit přímo nějakou knihu?

V průběhu roku je to slabota. Ale ptáš se v období prázdnin a to hltám jednu knihu za druhou (i když normu jedné knihy týdně, kterou nám stanovila profesorka češtiny na gymnáziu, nestíhám). Tak třeba Každé lidské srdce Williama Boyda, to mne uchvátilo, nehledě na více než 500 stran, takový průřez 20. stoletím a jedním lidským životem. Ale jinak mými oblíbenci jsou Ladislav Fuks a Georges Simenon. A pak taky čtu knížky o lidské mysli (Řičan, Křivohlavý, Peregrin, Liessmann, Grimaldi, Honzák), o současném světě a jeho perspektivách (Kuras, Laqueur, Bauman), o historii architektury (Pouillon), o józe (Skarnitzl, Iyengar, De Mello), o fyziologii, meditacích, fyzioterapii, češtině, románech, víně, když zmíním ty z poslední doby... a kdybych měl vypsát, o čem bych si rád četl, byl by výčet mnohem bohatší.

Pokud vím, tak jsi i dlouholetý trenér jógy. Přináší ti tato aktivita něco speciálního i do tvého profesního života?

Ó kéž by taková zkratka jednoduše fungovala! Dejme tomu, že do profesního života přicházím plný sil, duševních i tělesných. Ale ono je spíše smutné, že i jóga je ovlivňována moderním světem, že se podřizuje přání klientů, že vznikají nové a nové směry a školy (bikram yoga, beach yoga, poweryoga, danceyoga, hormonální jóga, restorativní jóga, dokonce pivní jóga), které za chvíli přestanou bavit, a tak vzniknou nové, a že se dokonce v józe závodí a soutěží. Takže ani jóga není věčnou jistotou a oborem nedotknutelným. Mne osobně nejvíce zaujala karmajóga, ale to nemůžeme tady více rozvádět.

Foto © soukromý archiv Zdeňka Černého

Cestovatel Z. Č. u Velké čínské zdi

Asi jako každý urbanista a územní plánovač rád poznáváš nová místa na Zemi. Chystáš se nějakou část naší planety navštívit nebo máš nějaký sen či plán něco v tomto smyslu podniknout?

Ale to je dotaz přímo filozofický! Benediktýni hlásali stabilitu či místní zakořeněnost, tvrději řečeno zákaz cestování, aby člověk mohl vrůst do sebe a svého světa. A tak může být i předmětem přemítání, jestli je lepším urbanistou ten, který zde léta žije a vše zná do podrobností, anebo přistěhovalec, který má nový náhled na fungování věcí... Pokud ale tedy jde o cestování, lákají mne místa v našem civilizačním a kulturním okruhu, v posledních letech se považují za frankofila a ani jóga mne na cestu do Indie nezlákala.

Jaké je tvé celoživotní krédo?

Promiň, ale já nějak na tyto věci nevěřím. Pořád jsme v nějakém vývoji, nic není stabilní, vše je v pohybu. A tak si neumím představit, že se někdo prožije svými lety s jedním krédem, s jednou životní zásadou, i křesťané jich

potřebují deset. A takovým lidem, kteří to tvrdí, moc nevěřím. Stačí vzít jedinou knihu a číst ji s odstupem pár let a hned si člověk podtrhává a vypisuje odlišné pasáže. Stejně tak mi připadá jako omšelé klišé, když někdo prohlašuje, jak je se svým životem spokojen a kdyby jej mohl naprogramovat znovu, že by v něm zohla nic neměnil a chtěl by jej prožít stejně. Já jsem pro každou změnu! Vyzkoušet si mnohé nové a jiné. Ale je pravda, že základní krédo by mohlo stále platit. A tak snad jógová jama a nijama? A hned je těch kréd – zase deset.

A poslední otázka... Co bys popřál dalším číslům Aktualit? Kam by měla tato tiskovina Asociace směřovat?

Myslím, že Aktuality nemusejí mít žádné velké ambice, měly by sloužit členům Asociace jako základní informační zdroj o dění v Asociaci a v menší míře zajišťovat i určitý servis: informace o nové legislativě, metodikách, odborné literatuře. V nové mluvě je to newsletter, který by klidně mohl být a možná začas bude jen v elektronické podobě. Ale měl by důsledně zaznamenat každou konferenci, zahraniční

cestu, to, co se objevuje ve výročních zprávách rady a předsednictva, aby i po mnoha letech bylo snadno k nalezení, co byla Asociace za spolek a jakou činnost vyvíjela. Pokud k tomuto základu přidají psaví členové i nějaké další debaty, názory, reflexe stavu územního plánování, tím líp.

A nic to nemá s případnou představou o tom, jestli by nebyl užitečný nějaký urbanistický časopis, stavba měst, pěkné příklady nových čtvrtí, veřejných prostorů, parků, architektury. K tomu teorie, historie, sociologie města, psychologie životního prostředí, urbanistická ekonomie atd. Rozumné, pěkné články, ne ty, které se tváří vědecky a vznikají jen kvůli sbírání bodů v impakt faktorů. Pro malou českou urbanistickou obec příliš smělá idea, já vím.

Děkuji ti za rozhovor.

I já ti děkuji, že tě napadlo se mne na něco vyptávat.

Otázky kladl: Václav Jetel

Jak jsem potkával stavební zákony

Jak to začalo

Do urbanistického střediska jsem nastoupil v roce 1976. Můj první odborný seminář, který jsem jako začínající „územák“ absolvoval, prezentoval dva nové zákony. Jednalo se o nový stavební zákon a nový zákon o ochraně zemědělského půdního fondu. Předkladatelé obou zákonů svorně avizovali ukončení vzájemné averze. Slibovali si, že nové zákony umožní smysluplnou symbiózu. Územní plánování se mělo stát preventivním nástrojem ochrany nejhodnotnějších částí zemědělského půdního fondu. Ani po více než 40 letech však k symbióze nedošlo. Spíše naopak, antagonismus narostl.

V druhé polovině 80. let se mohlo zdát, že odborná složka posiluje svoji pozici v procesu územního plánování. Urbanista mohl při pracích na ÚPD vycházet a opírat se o mezinárodně uznávaný materiál „Zásady a pravidla územního plánování“ (VÚVA, UR-BION, 1983), který rozpracoval pět problémových okruhů v oblasti územního plánování. Jiným příkladem je materiál, pro který byl v praxi užíván název „Urbanizace ČR“. Byl rozpracován v druhé polovině 80. let pro

úroveň republiky a úroveň krajů. Projektový ústav Terplan Praha se zabýval republikovou úrovní urbanizace a současně koordinoval práce krajských urbanistických středisek na úrovni krajů.

Jak to pokračovalo po společenských změnách?

Ale obraťme se k osudu stavebního zákona po roce 1989. V první polovině devadesátých let probíhaly intenzivní přípravy nového stavebního zákona, který měl mít kodexový charakter. Do procesu územního plánování bylo potřeba promítnout zejména společenské změny. Pro „politický kvas“ první poloviny 90. let nebylo dostatečným stimulem přijetí zásadního dokumentu stavebního práva. Každodenní potřeba rozhodování v tehdejším stavebním boju vedla k novelám stávajícího zákona. V období 1990–1999 proběhlo 6 novel. Do roku 2007, kdy byl k 1. lednu zákon č. 50/1976 Sb. zrušen, proběhlo celkem 20 novel. V průměru jedna novela na každý rok. Svědčí to o tom, že „padesátka“ nebyla novelizovatelná? Nebo byly jednotlivé novely přijaté v nevyhovující podobě? V každém případě sloužil cca 30 let.

Éra mého druhého stavebního zákona

Po několikaleté přípravě se podařilo v roce 2006 přijmout zcela nový stavební zákon. Po deseti letech se však začíná intenzivně mluvit o jeho nahrazení zákonem novým. Do jaké míry je to opodstatněné? Od ledna 2007 se novelami upravoval jeho obsah více než 20krát. Svědčí to o jeho špatné kvalitě? Nebo to byly potřebné korekce přispívající k „usazení“ zákona do běžné praxe?

A co řekne pravidlo „do třetice“?

Ve společnosti začíná posilovat názor, že problémy ve výstavbě nelze vyřešit dalšími novelami. Je však zřejmé, v čem je stávající zákon chybný? Nestáčí jen obecné floskule, že je zastaralý, těžkopádný apod. Je potřeba specifikovat příčiny. Je třeba rozlišovat problémy ve stavebním řádu, v územním plánování a ve způsobech jejich propojení či návaznosti. Jinak hrozí, že se problémy budou opakovat i v novém zákoně. Je dobré si také uvědomit, kdo jsou stěžejní hráči v procesu územního plánování a co mohou od nového stavebního zákona očekávat.

▪ Politická sféra

Politici využívají či by chtěli využívat proces územního plánování k naplňování svých volebních slibů. Politické vize se však musejí „vejít“ do jednoho volebního období. Z cyklického charakteru a několik druhů voleb (do Poslanecké sněmovny, do Senátu, do krajských zastupitelstev, do obecních zastupitelstev) vyplývá základní požadavek politické sféry na operativnost a pružnost či ohebnost při používání stavebního zákona. Například změna závazného obsahu ÚPD bývá časovým problémem, pokud existuje úmysl realizovat v daném volebním období záměr, který je v rozporu s obsahem již vydaného územního plánu.

Politická sféra je tím prvním i posledním a rozhodujícím faktorem, který koriguje obsah navržených zákonů a jejich změn, neb je nadána mocí zákonodárnou. Problém však nastává, pokud dochází příliš často k názorovým obrátům v „zákonodárné sestavě“.

▪ Státní správa

Státní správa využívá, a měla by využívat, územní plánování jako nástroj k plnění jí svěřených úkolů, za které v území odpovídá. Jedná se například o gesci udržitelného rozvoje území ČR, který by neměl probíhat na úkor našich potomků. Je garantem mezinárodních závazků, které se týkají území ČR. Odpovídá na celostátní úrovni za rozvoj sídelní struktury, nadřazené veřejné infrastruktury apod. Státní správa má být garantem ochrany veřejných zájmů v území.

Státní správa je u pomyslného „výkopu“ nových legislativních opatření. Následně po schválení právních předpisů je státní správa prostřednictvím dotčených orgánů, úřadů územního plánování a stavebních úřadů garantem jejich dodržování v procesu územního plánování.

▪ Samospráva

Po roce 1990 se se logicky zvýraznila role samosprávy v procesu územního plánování. Krajské samosprávy vydávají aktualizace ze zákona povinných zásad územního rozvoje.

Obecní zastupitelstva rozhodují o tom, zda pro své správní území pořídí a vydají územní plán či jeho změny.

Postupně „krystalizují“ vztahy kompetencí veřejné správy za obsah řešení v územně plánovacích dokumentacích krajů a obcí (vztah kompetencí krajských a obecních zastupitelstev za územní rozvoj jejich správních území, přenášení kompetencí státní správy na samosprávu, tzv. princip subsidiarity¹⁾).

▪ Vlastníci

Po roce 1990 byl obnoven institut vlastnictví se svými právy a povinnostmi. Logicky se tento institut promítá do územního plánování. Vlastnická práva mohou být dotčena jen za určitých podmínek (veřejný zájem, ze zákona a za náhradu). Územní plánování stanovuje pravidla pro využívání území a tím se dotýká práv vlastníků.

Existují také právní názory, které mezi práva vlastníka zařazují i právo „stavět“. Lze předpokládat, že se postupně, na základě soudních rozhodnutí o ÚPD napadených u soudů, upřesní či vyjasní pozice vlastnických práv v procesu územního plánování.

▪ Veřejnost

Po roce 1990 se do procesu územního plánování výrazně promítá požadavek zainteresované veřejnosti vyjadřovat se k obsahu pořizované ÚPD či k rozhodování o projednávaném investičním záměru.

Opět je potřeba hledat názorovou shodu na právo veřejnosti ovlivňovat zaměření územního rozvoje počínaje koncepcemi a konče rozhodováním o konkrétních záměrech. Přitom je však potřeba mít na zřeteli práva, odpovědnost a kompetence státní správy, samosprávy, principu zastupitelské demokracie, práva vlastníka, záměry a možnosti investora a v neposlední řadě projektanta, který garantuje odbornou správnost navrženého řešení. Otázkou je také ekonomická realnost podnětů a připomínek veřejnosti.

▪ Projektanti

Urbanistické teorie představují jedno ze základních odborných východisek územního plánování. Nutno konstatovat, že i teorie se průběžně vyvíjejí. Zdá se, že v současné době probíhá odborná diskuse, která má nádech mezigeneračního názorového střetu. Bohužel ne vždy se daří nastartovat věcně odbornou diskusi. V podstatě mezigenerační názorová výměna bývá přínosem, pokud je na všech stranách snaha diskutovat, vysvětlit a obhájit své názory a racionálně reagovat na argumentaci druhé strany. Problém však vznikne, když se místo argumentů druhá strana jen „nálepkuje“.

Další faktor, který ovlivňuje sféru projekce v územním plánování, představuje rigidní požadavek na tržní princip výběru projektanta. Znalost vývoje území za delší období je kvalitativní deviza, která však není dostatečně ceněna. Územní plán či zásady územního rozvoje může řešit každá příslušně autorizovaná osoba, tedy i z druhého konce republiky. Stačí, že ve výběrovém řízení nabídne dostatečně nízkou cenu. A ona ji s klidem nabídne, protože neví o spektru problémů v daném území, tak jak o nich ví projektant, který v daném území působí delší dobu. Silící trend ve vznikání pozic městských architektů či dokonce jejich útvarů nasvědčuje tomu, že si samosprávy začínají uvědomovat význam a potřebu kontinuálního odborného dohledu nad územním rozvojem jejich správního území.

A co popřít na závěr?

Ve stavebním zákoně je potřeba hledat vyvážené vazby a potřeby všech „základních hráčů“ územního plánování. Jen silové prosazení názorů či „házení klacků pod nohy“ kvalitě nového zákona nepříspěje.

Jedním z principů územního plánování by mělo být hledání řešení, které lze zainteresovanými účastníky označeno jako „win-win“²⁾. Obdobný princip by měl být uplatněn při tvorbě nového zákona. „Hráči“, kteří vstoupí do přípravy nového stavebního zákona s úmyslem dosáhnout potřebné názorové shody, by neměli odcházet s pocitem, že na celé čáře prohráli.

Vladimír Mackovič

1) Princip subsidiarity znamená politickou zásadu, podle níž se rozhodování a zodpovědnost ve veřejných záležitostech má odehrávat na tom nejnižším stupni veřejné správy, který je nejbližší občanům. Vyšší úrovně správy mají rozhodovat jen tam, kde si to povaha věci vyžaduje. Například rozhodování o dětských jeslích nebo parku má patřit do kompetence obce, kdežto univerzita nebo dálnice má být v kompetenci kraje nebo státu. Princip subsidiarity je tak prohloubením myšlenky demokracie, je opakem centralismu a zdůrazňuje decentralizaci a úlohu samospráv. In: https://cs.wikipedia.org/wiki/Princip_subsiarity

2) Win-win strategie je proces řešení konfliktu, který si klade za cíl vyjít vstřícně všem jeho účastníkům. Win-win = kooperativní metoda. Strany usilují o vzájemný prospěch, tak aby uspokojily své potřeby a snaží se nacházet řešení, které není v přímém konfliktu s požadavky druhé strany. Výsledkem takového jednání je uspokojení potřeb všech stran, často se synergickým efektem (zisk z dohody přesahuje uspokojení potřeb zúčastněných stran). Takovéto jednání podporuje dlouhodobé vztahy.

In: [edia.org/https://cs.wikipedia.org/wiki/Win-win](https://cs.wikipedia.org/wiki/Win-win)

Jak a proč se zabývat uspořádáním krajiny v územním plánu

Úvod

Ve společnosti se čas od času diskutuje o problémech krajiny. Obvykle v návaznosti na aktuální situace jako jsou povodně, nedostatek vody projevující se v území suchem či splach z polí, který zanechá blátem náves. To jsou příklady takových situací. Dříve či později se v takové diskusi objeví názor, který tvrdí, že je to chyba územního plánování, protože neřeší dostatečně krajinu. Rád bych do diskuse na téma krajiny v územním plánování také přispěl. Soustředím se na úroveň územního plánu, který má v zadání povinného obsahu přímo uveden požadavek na řešení koncepce uspořádání krajiny.

Atributy krajiny

A. Krajina jako konglomerát¹⁾ funkcí

Základní funkce, které krajina plní, lze rozdělit do dvou základních skupin. A to na funkce produkční a funkce mimoprodukční. Krajina plní obě skupiny funkcí jako celek. V území však lze vymezit prostory vzájemně se lišící potenciálem pro tu kterou funkci.

– Mimoprodukční funkce

Mimoprodukční funkce jsou označovány jako veřejný zájem. Mezi základní podmínky pro plnění mimoprodukčních funkcí krajiny v daném území patří:

- Zajištění územních podmínek pro udržitelnou existenci a vývoj „alespoň nezbytného“ spektra přírodních a přírodě blízkých společenstev. Jedním z cílů je dosažení potřebné míry ekologické stability daného území.
- Umožnění žádoucího koloběhu vody a zajištění územních podmínek pro příznivý vodní režim území.
- Umožnění nepobytové rekreace a relaxace obyvatel v přírodním prostředí „jejich“ krajiny (krajiny v území, kde obyvatelé bydlí).
- K mimoprodukčním funkcím kulturní krajiny lze také přiřadit zachování kulturního dědictví, územní ochranu vybraných estetických, historických, pocitových hodnot v krajině a zvláštních hodnot, které jsou krajině připisovány dotčeným obyvatelstvem.

– Produkční funkce

Produkční funkce jsou primárně v zájmu „uživatelů dané části území“. Jedná se zejména o zemědělské hospodaření, lesní hospodaření, těžbu nerostných surovin a hospodářské využívání vodní zdrojů. Hospodářské činnosti mohou být ve výraznějším střetu s mimoprodukčními funkcemi. K ovlivnění hospodářské činnosti nemá územní plánování příliš mnoho nástrojů. A ty, které má, lze označit spíše jako nástroje „nepřímé“. Jedná se zejména o:

- stanovení podmínek pro stavební činnost,
- stanovení podmínek pro změny ve využití území,
- stanovení podmínek pro dělení či slučování pozemků.

Jedná se tedy o záležitosti, o kterých se rozhoduje ve správních řízeních. Územní plán však nemůže například nařídít zemědělci, kde má orat po vrstevnici či kde má vysázet alej nebo remízek. I když by taková opatření snížila rizika erozního ohrožení daného území.

B. Krajina jako mozaika

V důsledku dlouhodobého a různorodého užívání území má krajina ČR mozaikovitě uspořádání. Velikost, rozmístění a způsob využití jednotlivých „zrn“ je rozdílné a často pro jednotlivé regiony či subregiony charakteristické. Atributy jednotlivých „zrn“ výrazně závisí na tom, jak je daná část území užívána či jakou „funkci“ má dané „zrno“ v území plnit.

Územní plánování má potenciál a nástroje k posouzení „stávající mozaiky“ a k návrhu „nekolizní mozaiky“, tj. navrhnout a odůvodnit potřebné korekce v uspořádání stávající mozaiky. Zjednodušeně řečeno na základě vyhodnocení stávajícího „land use“ odůvodnit jeho případné korekce. K základním důvodům korekce patří veřejný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí krajiny a udržitelný rozvoj krajiny jako funkčního konglomerátu.

V současné době je v ČR k dispozici jen jeden nástroj, kterým lze závazně vyjádřit názor na žádoucí způsob land use, a tím je územní plánování. Explicitně je to řečeno na úrovni obcí, které mají ve svých územních plánech navrhnout koncepci uspořádání krajiny.

Koncepce uspořádání krajiny v územním plánu

V územním plánu je tedy potřeba primárně posoudit a vyhodnotit, zda stávající způsob využití krajiny umožňuje v daném území žádoucí plnění mimoprodukčních funkcí. A v dalším kroku navrhnout takové uspořádání krajiny, které lze označit jako podmínku jejího udržitelného rozvoje.

Územní plán má k návrhu a vyjádření koncepce uspořádání krajiny následující základní nástroje:

- **výběr a rozmístění** jednotlivých ploch s rozdílným způsobem využití na základě spektra daného vyhláškou

→ To znamená cíleně „pokrýt“ krajinu plochami zemědělskými, plochami lesními, plochami přírodními, plochami vodními a vodohospodářskými, plochami těžby a plochami smíšenými nezastavěného území tak, aby ve svém souhrnu vyjadřovaly **žádoucí** způsob využití řešeného území a **udržitelný rozvoj krajiny**. Z rozmístění ploch také vyplývá, jaký typ managementu kulturní krajiny se v jednotlivých částech očekává.

- **způsob vymezení** jednotlivých ploch, tj. velikost či rozsah plochy, průběh její hranice
- **stanovení podmínek** pro využití dané plochy

→ To znamená specifikovat a odůvodnit

- *převažující způsob využití,*
- *pokud lze stanovit přípustné využití,*
- *nepřípustné využití.*

- **stanovení prostorových podmínek**

Prostorovou „regulaci“ stanovovat dle konkrétní potřeby. Jedná se zejména o stavby povolované dle §18 odst. 5 SZ. Sleduje se tím stanovení základních podmínek ochrany krajinného rázu.

Mezi další nástroje, které lze při řešení krajiny v územním plánu také využít patří:

- stanovení ploch pro změny využití krajiny,
- vymezení veřejně prospěšných opatření v krajině,

1) směsice, nesourodý celek

- vymezení ploch a koridorů v krajině, ve kterých je rozhodování o změnách v území podmíněno zpracováním územní studie.

Těmito dalšími nástroji lze promítnout do navržené koncepce uspořádání krajiny již vyprojektované „krajinařské“ záměry, které jsou k dispozici v době zpracování územního plánu. Jako příklady lze uvést přírodě blízká protipovodňová opatření (suché poldry, rozlivová území apod.) nebo protierozní opatření, která byla připravena v rámci procesu komplexních pozemkových úprav či jako opatření vyplývající z plánování v oblasti vod. Jiným příkladem mohou být rozhodnutí obce, kraje nebo státní správy realizovat v krajině veřejně prospěšná opatření. A příkladem do třetice mohou být záměry

některých vlastníků směřované na jejich pozemcích, jako je zalesnění, obnovení rybníku, výsadba dřevin, zatravnění apod.

Závěr

Krajinu ve správním území obce tvoří nemovitosti desítek či stovek vlastníků. Územní plán může výše popsaným způsobem nastavit územní podmínky pro vlastníky a uživatele krajiny jako „pravidla“ pro vzájemně se doplňující, podmiňující nebo nekolidující činnosti. Cílem by měl být udržitelný rozvoj krajiny a územní ochrana veřejných zájmů v krajině na dané úrovni.

Myslíte, že nastavení pravidel je málo a neřeší problémy krajiny uvedené v úvodu?

Na druhé straně bude známo, co se kde může a nemůže a omezí se tak vznik dalšího problematického užívání krajiny. Nastavení pravidel nelze ztotožnit s vlastní hrou. Tu hrají až vlastníci, uživatelé, veřejná správa, investoři, veřejnost apod. A územní plán je jen jedním ze sady nástrojů, který lze využít při ochraně a tvorbě krajiny.

Územní plánování krajiny „dluží“ řadu jiných věcí, o kterých by bylo vhodné či potřebné diskutovat při tvorbě nového stavebního zákona. Ale to je již o jiné diskusi.

Vladimír Mackovič

Nové publikace

Milan Košař.
**Architekt
a urbanista**
[1. vyd. Pardubice: 2017,
ISBN 978-80-270-1638-9]

Milan Košař se narodil v roce 1946

ve slovenském Martině, odkud pochází jeho matka Olga. Otec Josef, zeměměřičský inženýr, se tady dlouhodobě podílel na mapování Slovenska.

Dětství pak prožil společně s rodiči a se svým starším bratrem Jaromírem v Pardubicích. Tady také navštěvoval základní školu a následně gymnázium. Po maturitě uspěl u přijímacích zkoušek na Stavební fakultě ČVUT v Praze a po druhém ročníku a absolvování talentových zkoušek přechází na Fakultu architektury VUT v Brně, kde v ateliéru profesora Bedřicha Rozehnalů dokončil studium v roce 1970.

V témže roce zahajuje svou architektonickou odbornou praxi ve Sdružení projektových ateliérů Praha v Ateliéru Epsilon pod vedením architekta Karla Filsaka. Zde se podílí například na projektu hotelu Intercontinental v Praze.

Po roční vojenské službě se v roce 1974 vrací do Pardubic a nastupuje do Stavoprojektu jako vedoucí projektant. V roce 1986 přechází na Městské urbanistické středisko Pardubice, pozdější Útvar hlavního architekta, v jehož čele působí jako hlavní architekt. V roce 1989 na Fakultě architektury ČVUT v Praze absolvuje postgraduální studium v oboru urbanismus. Na začátku devadesátých let získává autorizaci typu A – tzv. vel-

kou autorizaci bez specifikace oboru v České komoře architektů.

V tomtéž období dochází k plošnému rušení útvarů hlavních architektů a také Útvar hlavního architekta v Pardubicích je rozpuštěn a v roce 1992 již neexistuje.

Následně Milan Košař zakládá jako zkušený architekt-urbanista společně s několika kolegy firmu Ateliér Aurum s.r.o., která vítězí v soutěži na zpracování nového územního plánu Pardubic.

Z projektové činnosti v oblasti územního plánování a urbanismu v tomto období je možno uvést např. územní plán Lipnice nad Sázavou, změny územního plánu Vysokého

Mýta, spoluautorství na konceptu územního plánu Pardubic nebo územní plán centrální městské zóny v Pardubicích.

V roce 1993 se úspěšně účastní konkurzu na výkon funkce městského architekta pro město Vysoké Mýto. Tuto prospěšnou činnost vykonává doposud formou externí spolupráce. V roce 2000 odchází z Ateliéru Aurum a zakládá vlastní Ateliér ArchiKo. Důvodem tohoto rozhodnutí je snaha vytvořit si více prostoru pro vlastní architektonickou tvorbu na nejvyšší úrovni a specialistům v původní firmě umožnit orientaci výhradně na zpracovávání územních plánů. Jak se záhy ukázalo, bylo toto rozhodnutí velmi prozíravé.

Budova městského úřadu v Pílelouči nahradila v roce 2012 nevyhovující starou radnici na náměstí a vyplnila do té doby nezastavěný pozemek v centru města

Ateliér ArchiKo převzal spolu s osobou Milana Košaře autorská práva i veškerou zodpovědnost za projekty a stavby realizované podle jeho návrhů a to i za dobu jeho působení ve firmě Ateliér Aurum s. r. o., jejímž byl spoluzakladatelem.

Příkladem takových realizací je např. budova gymnázia dr. Emila Holuba v Holicích, oceněná na FOR-ARCH v roce 2000, dostavba radnice v Holicích nebo smuteční obřadní síň ve Skutčích.

Z dalších významných realizací je možné jmenovat polyfunkční dům „Pyramida“ a bytový komplex „Zelená terasa“ v Pardubicích, bytový soubor „U slunečních lázní“ v Liberci, provozně-administrativní budovu mlékárny Tatra v Hlinsku nebo novou radnici v Přeloučích. Z interiérové tvorby je na místě zmínit alespoň stálou expozici odboje ve vojenském historickém muzeu v Praze na Vítkově. Od roku 2012 vykonává Milan Košař funkci městského architekta také pro město Ústí nad Orlicí.

Účastní se celé řady architektonických a urbanistických soutěží, ať už jako soutěžící nebo jako člen hodnotících porot. V roce 2008 získává společně s Alešem Klose cenu Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR za studii rekonstrukce Vaňorného náměstí ve Vysokém Mýtě. Dlouhodobě spolupracuje s vysokoškolskými pracovišti v Praze i Brně při zadávání a posuzování

Studie rekonstrukce Vaňorného náměstí ve Vysokém Mýtě (spolupráce Aleš Klose). Studie získala 1. cenu v soutěži vyhlášené AUÚP ČR v roce 2008

studentských, diplomových a doktorských prací a je také členem odborných komisí pro obhajoby diplomových prací.

Za zmínku stojí také výtvarné aktivity Milana Košaře. Absolvoval řadu výstav, ať už samostatných nebo společných se svým bratrem Jaromírem. Nejčastějším tématem jeho obrazů však zůstává architektura, např.

poezie malých nádraží nebo kouzlo starých industriálních objektů. Podle jeho návrhu byla také realizována cena pro vítěze Velké pardubické v ročníku 2014. Dále je také autorem loga Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR.

Dalším koníčkem Milana Košaře je literatura. Je dlouholetým členem Obce spisovatelů a v letech 1995–97 se vždy umístil mezi deseti nejlepšími detektivními povídkami roku v soutěži „Černý havran“ pořádané Pražským nakladatelstvím. Vyšlo mu několik knižních titulů, jak v oblasti detektivního, tak i humoristického žánru, a některé ze svých knih doprovodil vlastními ilustracemi.

Milan Košař je stále aktivním členem rady Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR a léta byl členem jejího předsednictva. Po dvě volební období byl členem představenstva České komory architektů, kde v současné době zastává funkci předsedy pracovní skupiny pro urbanismus. Enormní zájem o zvyšování kvality prostředí v krajině, ve městech a veřejných prostranstvích přivedl Milana Košaře také k působení ve veřejné správě, konkrétně v zastupitelstvu statutárního města Pardubice.

Jan Mužík

FIALOVÁ, Eva
Územní plánování
– od územně
plánovacích
podkladů po územní
rozhodování

[1. vyd. Informační centrum
ČKAIT, Praha: 2017, 84 s.
ISBN 978-80-8743-883-1]

Cílem publikace je seznámit projektanty, inženýry a architekty, členy obecní samosprávy a stavební podnikatele s aktuálním stavem právních předpisů v procesu územního plánování. Text je zaměřen na praktické uplatňování stavebního zákona a prohloubení celkového přehledu o nástrojích územního plánování. Jsou zde vysvětleny vzájemné vazby a smysl jednotlivých nástrojů. Důraz je kladen na využití nástrojů územního plánování pro přípravu a umístění staveb. V textu je zodpovězen výběr nejčastějších dotazů z praxe.

VONDRÁČKOVÁ,
Simona (eds.)
Veřejný prostor
a veřejná prostranství
Almanach Katedry
urbanismu a územního
plánování

[1. vyd. České vysoké učení
technické v Praze, Praha:
2016, 143 s. ISBN 978-80-01-
06078-0]

Kniha nabízí několik pohledů a představuje řadu možností přístupu k veřejnému prostoru, ke vzhledu a stavu veřejných prostranství a k plánování jejich regenerace, rekonstrukce, revitalizace či transformace.

Na závěr kniha probírá legislativní otázky, zejména možnosti řešení veřejných prostranství v územním plánování. Představuje možné analýzy území napomáhající ke zkvalitnění či vymezení veřejných prostranství a příklady z praxe.

ZÝKA, Vladimír
Fragmentace krajiny
ČR dopravními
stavbami. Vývoj,
současný stav
a priority územní
ochrany

[1. vyd. Academia, Praha:
2016, 180 s. ISBN 978-80-200-
2557-9]

Práce se zabývá problematikou fragmentace krajiny liniovými stavbami a plošnými změnami krajinného pokryvu v Evropě a v České republice. Vývoj tzv. fragmentační geometrie, kterou tvoří dopravní infrastruktura a urbanistické plochy, je podrobně popsán v letech 1920–2020. Na základě dat o silniční síti a zástavbě se v tomto časovém rozmezí hodnotí vývoj míry fragmentace krajiny v České republice. V práci je také zkoumána kvalita současné nefragmentované krajiny, a to doplněním míry fragmentace o hodnotu ekologické integrity (dle Burkharda et al., 2009).

Výsledky analýzy mezer vymezují nejcennější oblasti české krajiny, které nejsou pokryty stávajícími zvláště chráněnými územími (NP, CHKO, Natura 2000). Výsledné oblasti jsou navíc porovnány s územním systémem ekologické stability a migračně významným územím pro velké savce.

NORBERG-SCHULZ, Christian
Principy moderní architektury
[1. vyd. Malvern 2016, 140 s. ISBN 978-80-7530-032-4]

Významný norský historik a teoretik architektury analyzuje v tomto díle základní rysy charakteristické pro moderní architekturu vůbec a její vývojové fáze od premoderních počátků koncem 19. století do postmodernismu a nových trendů na počátku 21. století. Vychází z rozboru základních vlastností „nového světa“ a postavení člověka v něm jako vstupního a trvalého činitele. Popisuje specifické prostředky, jimiž architektura nové vnímání světa zprostředkuje (volný půdorys, otevřená forma) a použití těchto prostředků v hlavních oblastech architektonické tvorby (bydlení – obytný dům; občanské instituce – veřejné budovy; město). Zvláštní pozornost věnuje problematice významu v architektuře a jejímu průmětu do různých dílčích a časových principů (regionalismus, monumentalita, architektura místa).

JANATA, Michal
Velkoměsta v 19. a 20. století – křižovatky změn. Urbanistické strategie v komparativní perspektivě
[Nakladatelství Archa, Zlín: 2016, 172 s. ISBN 978-80-87545-47-8]

Kniha si komparativním prizmatem klade otázku, zda lze z konkrétních historických souvislostí vývoje čtyř evropských velkoměst 19. a 20. století – Londýna, Paříže, Berlína a Vídně – a v odůvodněných případech s přihlédnutím i k řadě jiných měst – vysledovat rozdílné sídelní strategie.

TICHÁ, Jana
Prostor a místo. Architektonická tvorba na území České republiky 1989–2014
[1. vyd. Zlatý řez, Praha: 2015, 192 s. ISBN 978-80-88033-01-1]

Kniha je prvním pokusem o souhrnný pohled na proměny architektury na území České republiky po roce 1989. Skládá se ze dvou navzájem komplementárních částí, z nichž každá představuje odlišný úhel pohledu i literární žánr. První část, nazvaná Prostor, je lineárním historickým vyprávěním, pokusem o dějiny trendů, nástinem mentálního prostoru, který utvářel předpoklady architektonické tvorby na území České republiky v daném období. Druhá část knihy s názvem Místo obsahuje dvanáct esejů o vybraných stavbách českých i mezinárodních architektů, které svou přítomností proměnily konkrétní místa ve městech, obcích i na venkově.

Manuál Monumentu
[1. vyd. VŠUP v Praze, Praha: 2016, 200s. ISBN 978-80-87989-04-3]

Publikace formou manuálu shrnuje praktické informace a zkušenosti z realizací pomníků a památníků v našem prostředí. Monumenty jsou specifickými objekty ve veřejném prostoru, protože skrze svou pamětovou a ideologickou základnu promlouvají s jinou naléhavostí než sochy, intervence nebo dekorativní prvky. Publikace si klade za cíl ukázat, že podceňování role a přípravy soutěží na pomníky a památníky je chyba a chce navrhnout model postupu, který pomůže se negativním výsledkům vyhnout.

SVOBODOVÁ, Petra, Vladimír ŠLAPETA, Renata VRABELOVÁ
Brno moderní. Velký průvodce po architektuře 1890–1948
[1. vyd., Paseka, Praha: 2016, 296 s. ISBN 978-80-7432-748-3]

Publikace, jež navazuje na úspěšnou řadu průvodců Praha moderní, představí slovem a obrazem přes sto významných staveb, jež v moravské metropoli vznikly od nástupu secese přes hledání národního stylu za první republiky, modernistické výboje spjaté zejména s funkcionalismem až po fašistickou a komunistickou totalitu, která dosavadní stavební vývoj na dlouhou dobu přerušila. Výběr objektů, prezentovaných ve svém současném stavu na fotografiích Pavla Hrocha, vytváří představu o jednotlivých obdobích, vývoji technologií a estetických

názorů a politických a hospodářských proměnách. Průvodce je rozdělen do kapitol podle městských čtvrtí a zahrnuje rovněž mapky s vyznačenými objekty.

LAMPARTOVÁ, Ivana, Jiří SCHNEIDER a kol.
Řeky ve městech
[1. vyd. Mendelova univerzita v Brně, Brno: 2016, 400 s. ISBN 978-80-7509-421-6]

Kniha vznikla jako výstup projektu „Zvyšování povědomí a propagace významu funkcí lesů v krajině a přírodě blízkých koryt vodních toků v městském prostředí jako součást ekosystémových služeb povodí“. Cílem autorů je představit široké veřejnosti řeky ve městech v České republice a jejich ekosystémové služby. Pod tímto pojmem chápeme užítky, které přináší přírodní systémy člověku. Ať už se jedná o hlavní životazáchovné procesy nebo o přínosy podporující společenský blahobyt. Jedním z těchto přínosů je i rekreační potenciál řek a říčního prostoru v lidských sídlech. Tým pracovníků Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií Mendelovy univerzity v Brně mapoval třicet měst po celé České republice a hodnotil současný stav vodních toků a jejich bezprostředního okolí z hlediska vhodnosti pro různé druhy rekreačních aktivit. Hlavní část knihy přináší souhrnné poznatky z tohoto mapování. Závěrečná kapitola prezentuje zkušenosti z norského Osla. Je zaměřena na popis norské řeky Akerselvy a stručně seznamuje čtenáře s možnostmi využití ekosystémových služeb v rozhodovacím procesu a územním plánování města.

HOPKINS, Owen
Architektonické slohy – obrazový průvodce
[1. vyd. Grada, Praha: 2017, 240 s. ISBN 978-80-247-5750-6]

Přehledný obrazový průvodce klíčovými slohy západní architektury od klasického období po současnost.

SALAŠOVÁ, Alena
Krajinné plánování I. Úvod do plánovacích procesů
[1. vyd. Mendelova univerzita v Brně, Brno: 2015, 184 s. ISBN 978-80-7509-242-7]

Vysokoškolská učebnice seznamuje s předmětem, cílem a vývojem krajinného plánování.

SALAŠOVÁ, Alena
Krajinné plánování II.
Vybraná témata krajinného plánování
[1. vyd. Mendelova univerzita v Brně, Brno: 2015, 104 s. ISBN 978-80-7509-243-4]

Pokračování prvního dílku vysokoškolské učebnice. Témata: Strategický plán krajiny. Identifikace hodnot krajiny. Posuzování krajinného rázu.

FLEKALOVÁ, Markéta
Rekreační využití území
[1. vyd. Mendelova univerzita v Brně, Brno: 2015, 160 s. ISBN 978-80-7509-211-3]

Studijní materiál k problematice rekreačního využití území. Předmět rekreace, historický vývoj, rekreace v sídle, krajinně, rekreace z pohledu územního plánování.

Rozvoj cestovního ruchu a územní plánování
Sborník z konference AUÚP, Rožnov pod Radhoštěm 21.–22. 4. 2017. Mimořádná příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 3/2017.
[1. vyd. Ústav územního rozvoje, Brno: 2017, 64 s. ISBN 978-80-87318-58-4]

Evropská charta participativní demokracie v územně plánovacích procesech
Mimořádná příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 4/2017.
[1. vyd. Ústav územního rozvoje, Brno: 2017, 12 s. ISBN 978-80-87318-59-1]

DVOŘÁK, David a Petr SERAFÍN
Smluvní vztahy ve výstavbě
[Vydavatel: Informační centrum ČKAIT, Praha: 2017, 160 s.]

Publikace se zaměřuje na smluvní agendu a související úkony v oblasti přípravy a provádění staveb. Popisuje postupy při uzavírání smluvních vztahů se zaměřením zejména na působení autorizovaných osob v tomto procesu. Je však využitelná i pro subjekty, které v investiční výstavbě nevykonávají činnosti upravené autorizačním zákonem. Obsahuje vzory smluv.

Úz. č. 1207 – Stavební zákon, vyvlastnění, urychlení výstavby infrastruktury k 1. 1. 2018
Nová publikace obsahuje text stavebního zákona, zákona o vyvlastnění a zákona urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury po velkých změnách, které nabydou účinnosti od 1. 1. 2018. V závěru roku 2017 bude v edici ÚZ vydán kompletní soubor stavebních předpisů, který bude obsahovat také texty vyhlášek, jejichž změny k 1. 1. 2018 se teprve připravují.
[Sagit, a. s., podle stavu k 14. 8. 2017, 128 s.]

Aktuality, Informace

Workshop AUÚP ke stavebnímu zákonu se uskutečnil v únoru tohoto roku. Závěry jednotlivých pracovních skupin budou zveřejněny na webu Asociace. | Na dubnové valné hromadě ČKA byli zvoleni tito členové Asociace: Milan Košař do stavovského soudu, Sta-

šek Žerava do představenstva za region Morava a Slezsko. Více informací na www.cka.cz | Dne 7. září budou vyhlášeny nominace soutěží Stavba roku 2017 a Zahraniční stavba roku 2017. Více informací na webu Nadace ABF (stavbaroku.cz).

| Plánovaná studijní cesta v roce 2018: Dánsko, Německo v termínu 28. 4. až 6. 5. 2018. Bližší informace na webu Asociace.

ČLOVĚK, STAVBA A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ 11

Katedra urbanismu a územního plánování Fakulty stavební ČVUT si Vás dovoluje pozvat na jedenáctý ročník konference Člověk, stavba a územní plánování, která se bude konat 1. 11. 2017.

Konference je určena zejména vědecko-výzkumným pracovníkům, studentům doktorských studijních programů, pracovníkům veřejné správy, odborníkům z praxe, ale též zástupcům firem a představitelům občanské společnosti, kteří jsou zváni zejména k diskusi nad konferenčními příspěvky. V letošním ročníku projdou všechny přijaté a přednesené příspěvky recenzním řízením a výstupem konference bude sborník, předložený k zařazení do databáze SCOPUS. Konference je pro studenty a zaměstnance ČVUT zdarma, pro ostatní je třeba uhradit vložné ve výši 350 Kč.

Podrobnější informace o konferenci a přihlašování: www.csup.uzemi.eu

Oblast územního plánování v novém stavebním zákoně

Podzimní workshop AUÚP se soustředí na hodnocení slabých a silných stránek dosavadní struktury nástrojů a dokumentů územního plánování a následně hledání potřebné míry závaznosti výstupů z procesu územního plánování. Jedním z cílů podzimního workshopu je tak pokračování v diskusi o tématech, která se z hlediska jarního workshopu jeví jako nejvíce problematická.

Termín: 26. září 2017, 9:30–15:00

Místo: Fakulta stavební ČVUT v Praze, Thákurova 7/2077, Praha 6, budova A, místnost 836, osmé patro (doprava metrem A, stanice Dejvická).

Rámcový časový průběh:

9:15 – 9:30	prezence
9:30 – 9:35	zahájení
9:35 – 12:30	moderovaná diskuse všech účastníků workshopu
12:30 – 13:30	přestávka na oběd
13:30 – 14:50	moderovaná diskuse všech účastníků workshopu
14:50 – 15:00	shrnutí závěrů z workshopu

Průběh workshopu – aktivní zapojení účastníků: Cílem workshopu bude formulovat rámcový názor spektra členů AUÚP na potřebnou strukturu nástrojů územního plánování a na nezbytnou míru jejich závaznosti. | Shrnutí závěrů z workshopu bude prostřednictvím webové prezentace předloženo členům AUÚP k vyjádření relevantních připomínek a podnětů. | Workshop proběhne formou moderované diskuse všech přihlášených účastníků. Z této skutečnosti vyplývá omezený počet účastníků (20 osob). Účast se bude odvíjet od časového pořadí přihlášených.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Foto © Fotearchiv ÚÚR, město Plzeň

21. CELOSTÁTNÍ KONFERENCE O ÚZEMNÍM PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍM ŘÁDU

Téma: NOVELA STAVEBNÍHO ZÁKONA

ORGANIZAČNÍ POKYNY

Místo konání: Parkhotel Plzeň, U Borského parku 31, 301 00 Plzeň | **Termín:** 12. a 13. října 2017 | Doprava: Účastníci se dopravují individuálně. Stravování: V průběhu jednání bude zajištěn oběd a občerstvení.

Ubytování: Ubytování si účastníci zajišťují a hradí sami. | Do 15. 9. 2017 je rezervována omezená kapacita v Parkhotelu Plzeň s preferencí dvoulůžkových pokojů. Rezervace je možná na: rezervace@parkhotel-czech.eu | Do předmětu je nutno uvést heslo – MMR2017. | Seznam dalších ubytovacích zařízení je dostupný na: www.uur.cz | Kontaktní osobou pro rezervaci je pan Vojtěch Duraj – tel.: +420 608 111 727 | e-mail: duraj@parkhotel-czech.eu

Kapacita míst konferenčního sálu v Parkhotel Plzeň je omezena.

Závaznou přihlášku a více informací naleznete na adrese: www.uur.cz

Závazné přihlášky zasílejte na adresu:

Ústav územního rozvoje – Silvie Juránková, tel. +420 542 423 106, Jakubské nám. 3, 602 00 Brno | e-mail: jurankova@uur.cz

Termín pro zaslání závazných přihlášek: 22. 9. 2017.

Úhrada:

Účastnický poplatek: 1 000,- Kč | Splatnost: do 25. září 2017.

Účet: 19-27321621/0710 u ČNB Brno, variabilní symbol 201710.

Při neúčasti na konferenci se vložné nevrací, je možné vyslat náhradníka. | Při neuhrazení účastnického poplatku do **25. 9. 2017** je nutné při prezenci předložit kopii dokladu o zaplacení.

Členské příspěvky 2017

Členské příspěvky činí ročně 700 Kč; pro důchodce, jejichž jediným příjmem je důchod, a pro studenty prezenčního studia 200 Kč; členové nad 80 let jsou od příspěvků osvobozeni.

Příspěvky jsou splatné vždy do 30. června daného roku.

Příspěvky lze uhradit: složenkou, kterou zasíláme s Aktualitami začátkem roku nebo bezhotovostně na účet Asociace č. 1922930399/0800.

Uhrazené členské příspěvky opravňují k uplatnění sníženého poplatku za akce pořádané Asociací (semináře, studijní cesty).